

Värmdö kommun

Beslut för gymnasieskola

---

efter tillsyn i Värmdö kommun

Tillsyn i Värmdö kommun

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Värmdö kommun under hösten 2015. Tillsynen har avsett det samlade ansvarstagandet för utbildningen inom skolformen gymnasieskola.

Måluppfyllelse och resultat

Enligt Skolverkets statistik var den genomsnittliga betygspoängen för den kommunala gymnasieskolan 14,6 för de elever som avslutade sin utbildning 2014. Motsvarande betygspoäng för riket var 14,0 för de nationella programmen. Andelen elever med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier var 84 procent, motsvarande värde för riket var 86 procent.

Av Skolverkets nationella statistik för läsåret 2013/14 framgår att andelen elever med examen från ett nationellt program i Värmdö kommun var 90,9 procent. Motsvarande andel för riket var 89,2 procent.

Översikt över konstaterade brister i verksamheterna

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna	Ingen brist konstaterad	
2. Utveckling av utbildningen vid skolenheterna	Föreläggande	2016-02-09

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats.

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionens tillsyn visar att huvudmannen behöver utveckla sin uppföljning och analys av kunskapsresultaten i kommunens gymnasieskolor för att kunna ta beslut om nödvändiga åtgärder för att förbättra skolornas måluppfyllelse. Huvudmannen behöver även analysera kommunens resursfördelningssystem för att säkerställa en likvärdig skola.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Värmdö kommun att senast den 9 februari 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Utveckling av utbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska arbeta kontinuerligt och långsiktigt för att utveckla och förbättra utbildningen i gymnasieskolan inom väsentliga områden, i syfte att säkerställa likvärdighet och kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen skaffar sig kunskap om nuläget vid skolenheterna. Denna nulägesbild ska bland annat innefatta kunskapsresultaten och resultaten avseende tryggheten och studieron vid skolenheterna. I arbetet ingår också att följa upp de centrala förutsättningar som huvudmannen ger skolenheterna, för att de ska kunna ge eleverna en god utbildning. Huvudmannen analyserar sedan orsakerna till bristande måluppfyllelse, resultat och förutsättningar, vilka förbättringsåtgärder som behövs, samt vidtar dessa åtgärder.

När huvudmannen formulerar nulägesbilden ska denna bygga på uppgifter som rektorerna tagit fram i sitt eget kvalitetsarbete vid skolenheterna, men också på uppgifter huvudmannen själv insamlat (exempelvis nationell statistik, tillsyns- och granskningsrapporter, anmälningar om kränkande behandling, etc). Det ska därför finnas en koppling mellan huvudmannens kvalitetsarbete, och det kvalitetsarbete som rektorn tillsammans med lärare, övrig personal och elever leder vid skolenheterna.

Ett annat viktigt verktyg för att se till att utbildningen i gymnasieskolan är likvärdig är en behovsstyrd resursfördelning, så att resursfördelningen mellan skolenheterna anpassas efter skolornas skiftande behov och förutsättningar. Med resurser avses såväl ekonomiska som personalmässiga resurser. Resursfördelningen följs upp och utvärderas, så att en bedömning kan göras i vilken grad den främjar elevernas kunskapsutveckling och trygghet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Värmdö kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar huvudmannen om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen)
- Huvudmannen planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 3 och 6-7 §§ skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Huvudmannen ska utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder och dokumentera de beslutade åtgärderna.
- Huvudmannen ska utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen planera och genomföra nödvändiga utvecklingsåtgärder och dokumenterar arbetet.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ska huvudmannen systematiskt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Uppföljningen ska enligt lag dokumenteras. Inriktningen för huvudmannens kvalitetsarbete är att de nationella mål och krav som anges i styrdokumentet och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 306) anges att huvudmannen har det yttersta ansvaret för genomförandet av utbildningen vilket ger huvudmannen en central roll när det gäller att bedriva ett kvalitetsarbete som ska garantera kvalitet och likvärdighet. Kvalitetsarbetet ska bygga på de uppgifter som kommer fram i verksamheternas kvalitetsarbete och på andra uppgifter som är väsentliga för uppföljningen och utvecklingen, t.ex. betygsstatistik och resultat av nationella prov. Det finns därutöver skäl att anlägga särskilda huvudmannaperspektiv på verksamheten. Som exempel kan nämnas behovet av att analysera variationer mellan skolornas resultat och måluppfyllelse liksom likvärdigheten i skolors bedömning och betygssättning. Även huvudmannens styrning, uppföljning, utvärdering och utveckling av verksamheten bör analyseras särskilt.

Av skollagen framgår även att huvudmannen ska fördela resurser till utbildning inom skolväsendet efter elevernas olika förutsättningar och behov.

Vid tillsynen framkommer att Värmdö kommun sedan 1 januari 2015 har en ny nämndorganisation där Utbildningsnämnden har ansvaret för samtlig utbildningsverksamhet. Nämnden har under första halvåret antagit nya effektmål. Effektmålen är bestämda utifrån kommunfullmäktiges inriktningsmål för Värmdö kommun. Effektmålen är följande: eleverna och barnen ska känna sig trygga i skolan/förskolan och uppleva att skolan/förskolan medvetet motverkar mobbning och andra former av kränkningar, elevernas och barnens kunskaper ska öka och eleverna och barnen ska ges studiemotivation genom handledning av kunniga och behöriga lärare. Under hösten har förvaltningen tillsammans med rektorer i kommunen tagit fram indikatorer för att tydligt kunna följa upp effektmålen. Enligt sektorchef och skolchef kommer indikatorerna att följas upp med hjälp av enkäter där elever i år 2 deltar och andelen gymnasieelever med grundläggande behörighet till universitet och högskola samt andel gymnasieelever med examen från yrkesprogram. Varje förvaltnings verksamhet följs upp av kommunens internkontroll.

Analys och utvärdering av vidtagna åtgärder

Enligt sektorchef och skolchef pågår ett processorienterat arbete där skolchef möter förskolechefer och samtliga rektorer på grundskolan och gymnasiet i syfte att skaffa sig en bild hur enheternas kvalitetsarbeten fungerar och att skapa kollegiala lärprocesser. Vid denna dialog tas frågor upp som hur enheterna arbetar med uppföljning av kunskapsresultat och värdegrundsarbete, hur de analyserar resultaten och utarbetar utvecklingsåtgärder. Cheferna gör även så kallad SWOT-analys för att identifiera utvecklingsområden på enheten. Skolchefen försöker tillsammans med rektorsgruppen hitta gemensamma utvecklingsområden som gäller för flera av kommunen skolor. Sektorchef och skolchef anger dock att rektorerna behöver utveckla skolenheternas analys av enhetens kunskapsresultat.

Det framkommer även vid intervju med sektorchef och skolchef att det i kommunens finns ett särskilt kvalitetsteam som under våren och hösten har haft till uppgift att ta fram indikatorer som andel gymnasieelever med grundläggande behörighet till universitet och högskola samt andel gymnasieelever med examen från yrkesprogram för att kunna följa upp och utvärdera

Beslut

2015-12-04

Dnr 43-2015:4068

utbildningsnämndens effektmål. Kvalitetsteamet kommer, enligt sektorchef och skolchef, att följa upp gymnasieskolornas kunskapsresultat och resultatet av skolornas värdegrundsarbete och göra analyser av detta sammanlagda resultat. Detta har dock inte genomförts ännu.

Vid dokumentationsgranskning och vid intervjuer med sektorchef och skolchef samt med representanter från utbildningsnämnden framkommer att uppföljningen av verksamheten i gymnasieskolorna under året 2015 främst har rört gymnasieskolornas budget. Det framkommer även i intervju med sektorchef och skolchef samt med representanter från utbildningsnämnden att nämnden också kan ge specifika uppdrag till utbildningsförvaltningen som exempelvis hur rekrytering av lärare sker och riktlinjer för uppföljning av kränkningar.

I kommunens budgetuppföljning/delårsrapport 2 i juni 2015, som Skolinspektionen tagit del av, skrivs att det blir möjligt att genomföra en fullständig verksamhetsuppföljning med analys först vid arbetet inför bokslutet för 2015, och som tas i nämnden i mars 2016. Vanligtvis brukar detta ske inom ramen för budgetuppföljning/delårsrapport 2 i juni månad.

Av Skolverkets statistik framgår att kunskapsresultaten i Värmdö kommuns gymnasieskolors högskoleförberedande program skiljer sig vad gäller genomsnittligt betygspoäng med över 2 poäng. Detta är en skillnad som har bestått under de fyra senaste åren.

X Efter Skolinspektionens granskning av Värmdö kommuns verksamhetsredogörelse framkommer att Värmdö kommun fördelar resurser genom samma skolpeng till varje elev vid gymnasieenheterna. Detta gäller dock inte nyanlända elever som får dubbel skolpeng eller elever med mycket stort stödbehov som beviljas tilläggsbelopp. Huvudmannen förutsätter att varje enhet sedan fördelar resurserna utifrån behov. Förutom skolpengen fördelas ett socioekonomiskt bidrag utifrån elevens föräldrars utbildningsnivå. X Enligt kommunens controller som är kopplad till utbildningsverksamheten har det inte gjorts någon utvärdering av kommunens socioekonomiska fördelningsmodell, vilket bekräftas av ansvariga politiker i utbildningsnämnden. Det framkommer dock vid intervju med chef för avdelning stab och utveckling att en förstudie om kommunens hantering av tilläggsbelopp för elever med stort stödbehov har genomförts.

Rättelse enligt 26 § Förvaltningslagen Maria (amy)

I studien har man följt upp och analyserat kommunens arbete med tilläggsbelopp och utifrån resultatet inrättat tydligare riktlinjer för ansökan och beviljandet av tilläggsbelopp.

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen för gymnasieskolorna i Värmdö kommun har underlag d.v.s. kunskapsresultat och resultat från skolornas värdegrundsarbete, som möjliggör en uppföljning på huvudmannanivå. Huvudmannen har tagit fram mål som kan kopplas till de nationella målen i styrdokumentet. Förvaltningen har också tagit fram indikatorer för hur dessa mål ska kunna följas upp. Någon uppföljning av samtliga resultat har dock inte skett de senaste halvåret då effektmål fastställdes i juli och indikatorer i september. Skolinspektionen bedömer därmed att uppföljningen av resultaten måste utvecklas så att beslut om nödvändiga åtgärder kan tas. Särskilt viktigt i uppföljningen är att analysera variationerna mellan skolornas resultat och måloppfyllelse. Allt uppföljningsarbete ska dokumenteras. Skolinspektionen bedömer vidare att det finns brister i hur Värmdö kommun följer upp kommunens resursfördelningssystem. Fördelning som görs utgår ifrån en samlad skolpeng för de stora flertalet elever och grundar sig inte på en analys av de olika enheternas ekonomiska behov, förutsättningar och kunskapsresultat.

Motivering till föreläggande som ingripande

Skolinspektionen bedömer, utifrån bristens karaktär, att ett föreläggande är det ingripande som är nödvändigt för att huvudmannen ska avhjälpa den påtalade bristen.

Övriga arbetsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att huvudmannen uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska ge rektorn och övrig personal vid skolenheterna förutsättningar, så att utbildningen i gymnasieskolan är likvärdig och av hög kvalitet. I detta arbete ingår bland annat att förse skolenheterna med nödvändiga materiella och personalmässiga resurser, så att elevernas tillgång till viktiga stödfunktioner som till exempel elevhälsa, studie- och yrkesvägledning och skolbibliotek säkerställs. Dessa resurser måste också organiseras på ett ändamålsenligt sätt, så att skolenheterna kan använda dem för det syfte de är avsedda för. I arbetet med att skapa nödvändiga förutsättningar ingår bland annat också att säkerställa att rektorerna har den

Beslut

2015-12-04

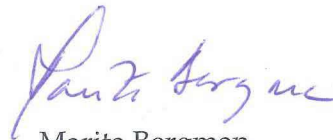
Dnr 43-2015:4068

kompetens skolförfattningarna kräver, för att de ska kunna fullgöra sitt ansvar som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig skolpersonal. Huvudmannen har också ett fungerande system för att ta emot anmälningar om kränkande behandling av elever. I de fallen utreds kränkningarna och åtgärdas vid behov.

På Skolinspektionens vägnar

Maria Caryll
Beslutsfattare

Marita Bergman
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Värmdö kommun

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för.

Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektionen grundar sina bedömningar på.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmannens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Värmdö kommun

I Värmdö kommun har kommunstyrelsen ett övergripande ansvar för bland annat kommunens utbildningsverksamhet. Utbildningsnämnden som utses av kommunfullmäktige beslutar om övergripande mål inom sitt ansvarsområde liksom om detaljbudget och uppföljning. Utbildningsnämnden ansvarar för förskola, grundskola, grundsärskola, gymnasium och gymnasiesärskola. Den kommunala förvaltningen är organiserad i sektorer, avdelningar och enheter. Kultur- och utbildningssektorn leds av en sektorchef som ansvarar för att verksamheterna utvecklas, uppfyller uppställda krav och mål och når de förväntade resultaten. Dessutom är det sektorchefens ansvar att det sker ett effektivt resursutnyttjande i verksamheten. Kultur- och utbildningssektorn är uppdelad i tre avdelningar varav skolchefen leder avdelningen förskola och skola. De andra avdelningarna är kultur- och fritid samt stab- och utveckling. De båda avdelningarna förskola och skola samt stab och utveckling har delat ansvar för att driva verksamhets- och kvalitetsutveckling i kommunens utbildningsverksamhet.

Värmdö kommun ansvarar för två gymnasieskolor med totalt ca 1500 elever; Värmdö gymnasium och Gustavsbergsgymnasium (G2). Värmdö gymnasium har fem högskoleförberedande program; samhällsvetenskapsprogrammet (SA), naturvetenskapsprogrammet (NA), ekonomiprogrammet (EK), teknikprogrammet (TK) och estetiska programmet (EST). Gustavsbergs gymnasium har tre högskoleförberedande nationella program; samhällsvetenskapsprogrammet (SA), naturvetenskapsprogrammet (NA), ekonomiprogrammet (EK) och fyra yrkesprogram stylistprogrammet (ST), barn- och fritidsprogrammet (BF), vård- och omsorgsprogrammet (VO) och hantverksprogrammet (HV). På skolan bedrivs även undervisning för fyra introduktionsprogram; preparandutbildning, programinriktat individuellt val, individuellt val och språkin introduktion.

Rättelse av huvudmannabeslut gymnasieskolan i Värmdö kommun Dnr 43-2015:4068

Skolinspektionen gör följande rättelse i motivering till föreläggande som avser området Utveckling av utbildning vid skolenheterna. Under motivering av brist som rör analys och utvärdering av vidtagna åtgärder skriver Skolinspektionen

”Efter Skolinspektionens granskning av Värmdö kommuns verksamhetsredogörelse framkommer att Värmdö kommun fördelar resurser genom samma skolpeng till varje elev vid gymnasieenheterna. Detta gäller dock inte nyanlända elever som får dubbel skolpeng eller elever med mycket stort stödbehov som beviljas tilläggsbelopp. Huvudmannen förutsätter att varje enhet sedan fördelar resurserna utifrån behov. Förutom skolpengen fördelas ett socioekonomiskt bidrag utifrån elevens föräldrars utbildningsnivå”.

Skolinspektionen rättar sin skrivning till

”Efter Skolinspektionens granskning av Värmdö kommuns verksamhetsredogörelse framkommer att Värmdö kommun fördelar resurser genom samma skolpeng till varje elev vid gymnasieenheterna. Nyanlända elever ersätts enligt introduktionsprogrammet språkintruktions pris. Elever med mycket stort stödbehov beviljas tilläggsbelopp. Huvudmannen förutsätter att varje enhet sedan fördelar resurserna utifrån behov. Förutom skolpengen fördelas ett socioekonomiskt bidrag utifrån elevens slutbetyg i åk 9”.